

(Kukk'ojan) Kalamäen
 kivikautinen asuinpaikka
 Mälläisten kylässä
Alastarossa.

Tutkinut

kesä 1903

Julius Liliö

Kukkojan Kalamäen
Kivikautinen asuinpaikka
Mälläisten kylässä
Alastarossa.

(Ks. kartan aihealmaa, asemapiirrosta *Seur. Sääst. n. 1. 4273*
ja pientä valokuvaa).

Juuren museo sai talvella
1902-03 vastaanottaa pienen, ko-
riotellun saviastianpalasen, joka
kertomuksen mukaan oli löydetty
Mälläisistä Alastarosta. Esine pal-
kautui Helsinkiin Hist. museoon,
missä se huomattiin Kivikauden
luontoiseksi, ja antoi aiheesta
allekirjoittamulle Mälläisissä
elok. 1903 käydessään ottaa sel-
koa löytöpaikasta.

Löytöpaikan topografia.

Mainitun esineen löytäjä
oli työmies Kalle Märi, entis-
syyden ja entisten muistojen
antava utelija, joka johti
allekirjoittajan löytöpaikalle.
Tämä sijaitsee Mälläisten ky-
lästä n. 2 km. S. W. suuntaan,
Kärjen rustitilaan kuuluvassa
"Vähänpuolen" haassa, Klanki-
joen ja siihen oikealta tule-
van pienen Kukkojan muo-
dostamasta niemekkeessä
olevalla matalalla Kalamäellä
jonka korkeus Top. Kart. mukaan on 708 m.
(juurelle asti)

Kalamäki ei kuitenkaan nyky-
ään enään vastaa nimeään,
sijaitestaan jonkun sadan
sylvän päässä Hankijöestä ja
jonkun matkan päässä mitättö-
mästä Kukkijästäkin. Toisin
on ollut ammois-ajoina, jolloin
mainittujen jokien varrella
olevat niityt ovat vielä ko-
konaan olleet veden peitosta
snittä ajatta Kalamäen asu-
tus oletettavasti johtun. Han-
kijokea on myöhäisinä aikoina
viimeiseksi 1899, laskettu, joten
jokivarren kuivumisista on jon-
duttu.

Muinaisjäännösten utkoosu.
Kalamäen päiväpuolisella
s. o. eteläisellä rinteellä keksi
mainittu Kalle Sari pitkä-
käitä ruopanteita kaksin-
kertaisen kannokan seassa.
Hän kaiveli yhtä ruopanteista
n. neljänmetrin laajuudelta ja
lähes metrin syvyydeltä, löy-
täen tällöin pohjalta 10-
tunn-
ta pientä saviasianpalasta
joista yllämainittu koristettu
kappale on ennen tullut
Hist. museoon.

Kuten tähän kertomukseen
kuuluvasta asenapiirroksista

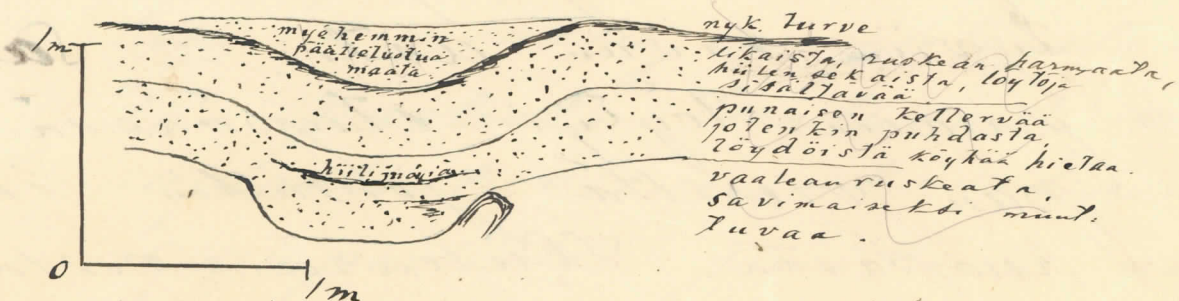

näkyy, ovat kuopanteet yli 0,5 m
 levyisiä, 2-3 m:n pituisia; sy-
 vyydeltään ovat ne n. 0,3 m.
 Asemapiirroksessa ilmenee
 myös jonkinlainen kestävästä
 järjestyksestä kuoppain välillä,
 mikä kuitenkin lopullisesti
 käy selville vasta kuoppain
 tultua tutkittuksi ja todelli-
 sen (eikä jäänteiden) muodon
 ymmärryksen puolesta mää-
 ratyiksi.

Maalaji on löytöpaik-
 kalla yllinnä ja ohuelta hii-
 lensekasta hiettaa ja sen
 alla punertavaa, hiukan hii-
 leä ja hummuryäkin sisältä-
 väää hiettaa.

Kirjoittajan kaivaukset.

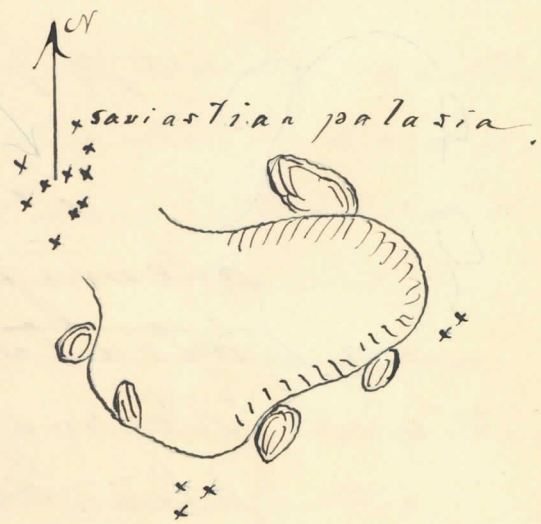
Näiden kaivama kohta,
 asemapiirroksen 5:o kuopanne-
 otettiin ensin tutkittavaksi.
 Kerrosjärjestys tällä kohdalla
 oli seuraava:

Löytöinä saatiin vain saviastian-
 palasia, joita oli heti tur-
 peen alla, ja sitten hyvin runs.

saasti koko tuossa rusteankar.
 maassa eli punertavimmasta
 kulttuurikerroksessa, mutta joi-
 takin esiintyi myös alemmissa
 kerroksissa. — Kaivausala ulotet-
 tiin ensin koko Finen kuopan
 alueelle, jolloin huomattiin, että
 kuopan pohjoispuoli oli löydös-
 tä hyvin köyhää, eikä myöskään
 muodostanut maan sisässä mi-
 llään huomattavaa kuopannetta.
 Sen sijaan esiintyi mainitun
 maanpäällä näkyvän kuopan
 S. pääin kohdalla (huom. näiden
 kuoppain S. päät näkyvät yleensä
 olevan leveämpiä kuin vastaiset
 päät), maansisäinen pohjakuop-
 pa, muodoltaan:
 (vrt. myös kuoppain
 asemapiirrosta),
 suunnaltaan E.N.E-
 W.S.W., pituudeltaan
 2,2 m., leveydeltään
 n. 1,3 m., ja syvyy-
 deltään n. 1 m. ta.

pinnasta pohjasorassa esiin-
 tyviiin kivun asti. — Saviastian
 palasia löytyi etujämsä kuop-
 pan vierittä, joi takin itke
 kuopasta. Hliten räiskeitä oli
 ihan pohjalle asti.

Edellisestä N. S. W. oleva (4:5) kuopanne näyttäytyi kaivettaessa olevan pyöreämainen, n. 1 m:n läpimittainen ja 1 m:n syvyinen, kivipohjainen syväväanne, joka sijaitsi vähän sivulla maanpäällä näkyvästä kolosta. Ylin, likaisen harsmaa kerros sisälsi tässäkin enimmäkseen saviaastianpalaset.

Kuopan n:o 6:n kohdalla ei kaivottaessa huomattu mitään kerrottavaa.

Kalamäen löytöpaikka on huomiota ansaitseva ensinnäkin hauturain takia, jotka tuskin voivat olla muuta kecin asennonsijojia, ja toiseksi saviaastian vuoksi, jotka tekniikan, muodon ja koristelun puolesta eroavat useimmista entisistä saviaastioista löydöksistä. Näiden kivikautisuutta ei kuitenkaan saa epäillä, koska kerran ne ovat löydettyt epäilemättä kivikautisten kiviasustujen yhteydessä. Tämän puolesta tuntuvat nämät saviaastiat olevan kivikauden loppupuolelta, päättäen astiain muovailusta, tasapohjaisuudesta, koristeiden yksinkertaisuudesta ja niukkuudesta y. m. o.

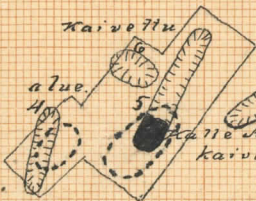
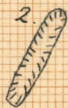

Hauturoita
Kukkojan Kalamäellä

Mälläisten kylässä

Alastarossa.

Kartoitti kes. 1903 Julius Nilio.

Hautura Kukkiojan Kalamäellä, Kivikaude.

asuinpaikka Alastalossa, Mal.
läisten kylässä, valokuvannut
Kes. 1903 Julius Kilio (kuuluu per.
tomukseen main. asuinpaikasta).